

דיני הקרבנות ופרטיהם

דין ← ↓ קרבן ⁸	סוג בהמה	סמיכה וידוי ⁷	מקום שחיטה ⁶	מתן דמים ⁵ (ברובם, עומד על רצפת העזרה)	שיירי הדם ⁴	נסכים ³	העור ²	הבשר ¹ (חוץ מן האימורים, שנקטרים ע"ג המזבח)	
עולה (קדשי קדשים)	נדר, נדבה, גר שנתגייר, עולת ראיה- כל בהמת זכר. יולדת ומצורע עשירים, נזיר שנשלם נזירותו- כבש. התמיד, ושל שבת, והבא עם העומר- כבש. כה"ג ביה"כ- איל. סנהדרין שהורו להתיר ע"ז- פר. של מועדים, ור"ח, ובא עם ב' הלחם- כמה פר, איל וכבש.	סמיכה, ביחיד ולא בצבור. ובנדבה, מתוודה	צפון	זורק על קרן צפון-מזרח ועל קרן דרום-מערב (ב' שהם ד') תחת חוט הסיקרא	יסוד דרומי	כן	לכהנים זכרים	כולו נשרף (אפי' האימורים) לאחר שנתחו	
חטאת יחיד פנימית (קק"ד)	של יוה"כ ושל כהן משיח- פר ¹¹	כן ¹⁰ , ומתוודה		ד' הזאות כנגד הפרוכת בהיכל, וד' מתנות נגד קרנות מזבח הפנימי (חוץ משעיר ופר יוה"כ ⁹)	יסוד מערבי	לא	נשרף מחוץ למחנה על שפך הדשן		
חטאת ציבור פנימית (קק"ד)	של עבודה זרה- שעיר עזים. ¹³ של יוה"כ- שעיר. ¹⁴ העלם דבר של צבור- פר. ¹⁵	רק בפר העלם דבר של צבור ¹²							
חטאת יחיד חיצונה (קק"ד)	חטאת נשיא- שעיר עזים. ¹⁶ של יחיד קבועה, ושל עולה ויוד עשיר- כשבה או שעירת עזים. של מצורע עשיר ונזיר טהור- כבשה. ע"ז של יחיד- שעירת עזים. ¹⁷	כן, ומתוודה		הכהן עולה לסוכב, ונותן ד' מתנות על ד' קרנות מזבח החיצון.	יסוד דרומי	לא, חוץ מחטאת מצורע	לכהנים זכרים	נאכל בעזרה ליום ולילה, לכהנים זכרים	
חטאת ציבור חיצונה (קק"ד)	מוספי ר"ח ומועדות- שעיר עזים	לא				לא			
אשם (קק"ד)	מצורע ושל נזיר שנטמא- כבש. גזילות, מעילות, שפחה חרופה, ואשם תלוי- איל.	כן, ומתוודה		זורק על קרן צפון-מזרח ועל קרן דרום מערב (ב' שהם ד') תחת חוט הסיקרא		לא, חוץ מאשם מצורע			
שלמי ציבור (קק"ד)	כבשי עצות- כבש ¹⁸	לא							
שלמי יחיד, שלמי תודה ונזיר (קדשים קלים)	נדר או נדבה, חגיגת י"ד ניסן, שלמי חגיגה, שלמי שמחה, שלמי ביכורים, גר שנתגייר, שלמי תודה- כל בהמה. שלמי נזיר- איל. ²¹	רק סמיכה ולא וידוי	בכל מקום בעזרה	זורק על קרן צפון-מזרח ועל קרן דרום מערב (ב' שהם ד') תחת חוט הסיקרא	יסוד דרומי	כן	לבעלים	נאכל חזה ושוק לכהנים ובני ביתו, והשאר לבעלים וב"ב. בנזיר ¹⁹ ותודה ²⁰ , נאכלים ליום ולילה, ובשאר שלמים, נאכל לב' ימים	
בכור (קק"ל)	בקר וצאן הזכרים	לא		שופך הדם בשפיכה אחת על קיר המזבח במקום שיש תחתיו יסוד			לא	לכהן שקיבלו מבעליו	כהן שקיבלו, ובני ביתו, אוכלים הכל בירושלים, ליום ולילה
מעשר (קק"ל)	בקר וצאן							לבעלים	הבעלים וב"ב אוכלים הכל בירושלים לב' ימים ולילה
פטח (קק"ל)	כבש או שעיר עזים								המנויים אוכלים הכל בירושלים בלילה
עולת העוף (קק"ד)	עולת עולה ויוד של דל, של יולדת דלה, של מצורע דל, ונזיר שנטמא, וזב וזבה, וגר שנתגייר, ונדר ונדבה- תור או בן יונה ²²	לא	על הסוכב בקרן דרומית מזרחית	הכהן עולה לסוכב לקרן דרום מזרח, ולוחץ מקום מליקתו על המזבח ודמו מתמצה על קיר, ואח"כ מפריד הראש ולוחצו לבדו על הקיר ודמו מתמצה	לא		המוראה נשלך על מקום הדשן, והשאר נשרף		
חטאת העוף (קק"ד)	חטאת עולה ויוד של דל, של יולדת דלה, של מצורע דל, נזיר שנטמא, וזב, וזבה- תור או בן יונה ²³		ברצפה בקרן דרומית מזרחית	מזה דמו תחת חוט הסיקרא כנגד קרן דרום מערב, ואח"כ מיצה דמו על הקיר ויורד ליסוד			נאכל כולו לכהנים זכרים בעזרה		

מעשה הקרבת בהמת עולה, שלמים, ואשם

עולת בהמה ²⁴		שלמים ²⁵ (ובכור מעשר ופסח)		אשם ²⁶
יחיד- סמיכה בצפון	ציבור- אין סמיכה	יחיד- סמיכה בכל מקום בעזרה, ורק שיהיה במקום שישחט. במו"פ- אין סמיכה	ציבור- מניפו עם ב' כבשים וב' הלחם בידיו.	סמיכה בצפון. אשם מצורע- מניפו עם לוג שמן קודם סמיכה, וסמיכה בשער נקנור.
שחיטה בצפון, וקבלת הדם במזרק בצפון. והולכת דם למזבח		קבלת הדם, והולכת הדם.		שחיטה בצפון. קבלת הדם ²⁷ , הולכת הדם
עומד ברצפה עזרה כנגד קרן צפונית מזרחית וזורק הדם מן המזרק למטה מחוט הסיקרא, שיתפשט הדם על הקרן לב' צידי המזבח, ואח"כ הולך לימינו דרך מערב לקרן מערבית דרומית וזורק כנ"ל. ואח"כ שופך השיריים במזרק על גג היסוד הדרומי שבמזבח. (בבכור מעשר ופסח, אינו עושה שום זריקה, רק שפיכה אחת כנגד היסוד.)				
תולה אותו מרגלו, מפשיט העור מן הרגל עד הראש, ונוטל את החלק התחתון של הרגלים וגם הקרביים ורוחצם במים, ומנתחו לעשרה נתחים.		יחיד- הכהן נותן החלבים על יד בעלים, ועליו חזה ושוק, ועליו האימורים, ועליו הלחם ³⁰ (אם יש ³¹), ומניף. במו"פ- אין תנופה.	ציבור- הכהן לוקח חזה ושוק משניהם, ובצדס ב' הלחם, ומניפם.	מפשיט הבהמה עד החזה, ונותן עור לכהנים. קורע גוף הבהמה ומוציא את האימורים.
יחיד- מוליך האברים לכבש בכמה כהנים שירצו, ואפי' באחד		מוליך האימורים לכבש		
מולח האברים, מעלם לראש הכבש, מסיר גיד הנשה וזורקו על הדשן, וזורק כל האברים על האש, ומסדרם שם ומקטירים.		מולח האימורים, מעלים האימורים לראש כבש כבש לזורקם על מערכת הגדולה.		
מעלה מנחה למזבח, מולח המנחה ונותנה על מערכת הגדולה. מעלה היין למזבח ופונה לקרן דרומית מערבית ומנסך היין שם. ושיירי המנחה נאכלים לזכרי כהונה.		אין נסכים. אשם מצורע- יש מנחה ונסכים, ומעשיו כמ"ש בשלמים.		
יחיד- חזה ושוק נאכל לכהנים וב"ב, והבשר לבעלים בכור מעשר ופסח- ע' פרטים לעיל		ציבור- הבשר נאכל לכהנים זכרים שהיו טהורים בשעת ההקרבה.		הבשר נאכל לכהנים זכרים שהיו טהורים בשעת ההקרבה.

מעשה הקרבת החטאת בהמה

חטאת חיצונה ³²	חטאת פנימית ³³	שחיטה והולכה
סמיכה ווידוי (בחטאת יחיד בלבד), שחיטה בצפון, קבלת הדם, הולכת הדם	סמיכה ווידוי, שחיטה בצפון, קבלת הדם, הולכת הדם	שחיטה והולכה
עולה בכבש ופנה לסוכב. בקרן דרום-מזרח של מזבח החיצון, טובל אצבעו בדם, ויורד ומחטא על חוד הקרן עד שיכלה כל הדם שבאצבעו, מקנח אצבעו בשפת המזרק, וכן עושה בכל קרנות	מזה ז' מתנות על הפרוכת, וד' מתנות על קרנות מזבח הזהב	עבודת הדם
שופך שיריים על גג יסוד דרומי	שופך שיריים על גג יסוד המערבי	הפשט
מפשיט העור, מוציא אימורים, מוליך אימורים למזבח	מוציא אימורים ומוליכן למזבח	
מולח האימורים ומקטירים (ובחטאת מצורע, מקריב ומקטיר המנחה ונסכים)	מולח האימורים ומקטירים	הקטרה ואכילה
הבשר נאכל לכהנים זכרים	שורף החטאת (עם עורו) חוץ למחנה על שפך הדשן	

מעשה הקרבת העופות

עולת העוף ³⁴	חטאת העוף ³⁵	מליקה
עולה לסוכב, לקרן דרומית מזרחית	עומד על הרצפה ליד קרן דרומית מזרחית	מליקה
חותך שדרה ומפרקת, ואח"כ ב' סימנים (הוושט והקנה) ³⁶	חותך סימן אחד, ורוב בשר שעל המפרקת, ולא יבדיל הראש מן הגוף	
אוחז הגוף והראש וממצה דמם על קיר המזבח למעלה מחוט הסיקרא	מעלה ומוריד הגוף בכח נגד הקרן תחת חוט הסיקרא עד שיותה הדם על המזבח	עבודת הדם
אח"כ מפריד הראש מן הגוף, ולוחץ הראש לקיר שיתמצה דמו על קיר המזבח	אוחז הגוף וממצה דמו על קיר המזבח תחת חוט הסיקרא, והדם מתמצה ויורד על יסוד המזבח	
עולה לראש המזבח, סופג הראש במלח ומקטיר הראש במערכת הגדולה	נאכל לכהנים זכרים	הקטרה ואכילה
מסיר המוראה מגוף העוף, ומשליכו על מקום הדשן, מחזיק הגוף בכנפיו, וקורעו עד שיקרע גבו, ולוקח הגוף לראש המזבח, סופגו במלח, וזורקו על האש שבמערכת הגדולה		

חטאת מצורע עשיר ושל נדיר טהור, הוא כבשה.
חטאת ע"ז של יחיד, הוא שעירת עזים.
¹⁸ אין שלמי צבור אלא כבשי עצרת
¹⁹ שהכהן אוכל חזה ושוק וזרוע בשילה וגם ב' לחמים. וכולו נאכל רק ליום
ולילה בירושלים.
²⁰ והכהן אוכל גם ד' לחמים, ובעליו אוכלים שאר הלחמים.
²¹ נדר או נדבה, חגיגת י"ד ניסן, חגיגת יו"ט, שלמי שמחה, שלמי ביכורים, גר
שנתגייר, שלמי תודה. אבל שלמי נזיר הוא רק איל
²² עולת דל בעולה ויורד, עולת דל ביולדת, עולת דל במצורע. וגם לנדיר שנטמא,
וזב וזבה, וגר שנתגייר, ונדר ונדרבה.
²³ חטאת דל בעולה ויורד, וחטאת יולדת דלה, וחטאת מצורע דל. וגם נדיר
שנטמא, וזב וזבה.
²⁴ מעה"ק ה, ו. ופ"ו. ובתמיד, עוקד הבהמה, ראשו לדרום ופניו למערב. והשוחט
עומד במזרח ופניו למערב (תמו"מ א, י, ולח"מ שם). ותמיד של שחר נשחט על
קרן צפונית מערבית של בית מטבחיים על טבעת שניה, ושל בין הערבים על קרן
צפונית מזרחית ממנה על טבעת שנייה (שם א, יא).
²⁵ מעה"ק ט, ה-יא. ה, ו.
²⁶ מעה"ק ט, א-ב. ולאשם מצורע, ע' רמב"ם (מחוסרי כפרה ד, ב).
²⁷ באשם מצורע, חוץ מקבלת הדם במזרק, יש עוד כהן שם המקבל הדם בידו
שימנית, ע' רמב"ם (מחוסרי כפרה שם).
²⁸ חוץ מבכור, שעורו לכהנים (ע' רמב"ם בכורות א, טו)
²⁹ בשלמי נזיר, מבשל את האיל ואח"כ מפריש הזרוע בשילה.
³⁰ ובנזיר, גם הזרוע בשילה
³¹ דהיינו, בנזיר ב' לחמים, ובתורה ד' לחמים
³² מעה"ק ז, א. ה, ז. י, ז.
³³ מעה"ק ה, ט-יג. ז, ב.
³⁴ מעה"ק ו, כ-כג
³⁵ מעה"ק ז, ו-ט
³⁶ מעה"ק ו, כג. וע' לח"מ שם שאח"כ חותך רוב בשר שעל המפרקת, ותמה למה
השמיטו רבינו.

¹ עולה- מעה"ק ו, א. התודה, האשם החטאת ושלמי ציבור- שם (י, ז). שלמים-
מעה"ק (ט, יא. י, ד-ו). בכור ומעשר- מעה"ק ט, כה. ו-י. ו. קרבן פסח- קרבן
פסח, א, ו. עולת העוף- שם (ו, כא). חטאת העוף- שם (ז, י).
² בהמות- מעה"ק (ה, יט. ו-י, יד), ע"ש שתלוי בהקרבת הבשר. בכור- משמעות
רמב"ם בכורות א, טו. קרבן פסח- קרבן פסח, א, ו. עולת העוף- שם (ו, כא).
חטאת העוף- שם (ז, י). וע' חומר בקודש (ב, כב) מחלקים הכהנים ביניהם בכל
ערב שבת.
³ מעה"ק ב, ב-ו
⁴ עולה, שלמים, ואשם- מעה"ק ה, ו. חטאת- מעה"ק ה, י-יא. בכור מעשר ופסח-
מעה"ק ה, יז.
⁵ עולה, אשם, ושלמים- מעה"ק ה, ו. חטאת חיצונית שם ה, ז. חטאת פנימיות שם
ה, יג. ו-ה, טז. בכור מעשר ופסח- מעה"ק ה, יז. עולת העוף- מעה"ק ו, כ. חטאת
העוף- מעה"ק ז, ו.
⁶ מעה"ק (ה, ב-ד)
⁷ מעה"ק ג, ו-י. וע"ש שעל חטאת ואשם מתוודה על חטאו, ועל עולה עון עשה או
ל"ת שניתק לעשה, ועל שלמים או תודה אומר שבח והודאה להקב"ה. וע' חומר
בקודש (ב, כה).
⁸ מעה"ק ה, ג-ד
⁹ שעיר ופר יוה"כ: ח' הזאות בין הבדים, ח' הזאות כנגד פרוכת שבהיכל, ואח"כ
מערב דם הפר ודם השעיר ונותן ד' מתנות על קרנות מזבח הזהב ואח"כ ז' מתנות
על גג מזבח הזהב. ושפיכת שירים ליסוד מערבי של מזבח החיצון.
¹⁰ כהן גדול סומך ומתודה, ובפר כה"ג של יוה"כ, מתודה פעמיים.
¹¹ רק פר יוה"כ ופר כהן משיח (חומר בקודש פ"ב אות יא)
¹² ג' זקנים מסנהדרין סומכים ומתודים
¹³ שעיר עבודה זרה חומר בקודש (פ"ב אות ח)- אמנם משמע בדבריו ששעיר ע"ז
הוא שעיר ולא שעיר עזים, וצ"ע דבפסוק כ' שעיר עזים
¹⁴ שעיר יום הכפורים.
¹⁵ פר העלם דבר של צבור
¹⁶ לחטאת נשיא
¹⁷ חטאת יחיד קבועה, וחטאת עולה ויורד של עשיר, הם מכבשה או שעירת עזים.